Bakalavr Arxeologiya mutaxassisligi 1-kurslar uchun
Inson evolyutsiyasi va old tarix fani bo'yicha savollar to'plami

1. Odamning eng qadimgi ajdodlari.
2. XVIII va XIX asrlarda arxeologiya sohasida qo'lga kiritgan ilmiy dalillar va ilg'or qarashlar.
3. XVIII va XIX asrlarda antropologiya sohasida qo'lga kiritgan ilmiy dalillar va ilg'or qarashlar.
4. XVIII-XIX asrlarda shakllanib vujudga keladigan arxeologiya fani
5. Qadimgi davrning ilg'or fikrli Rim, Yu non, Hind va Xitoy mutafakkirlari insonning tabiiy ravishda paydo bo'lganligi haqida mulohazalari
6. Qadimgi davrning ilg'or fikrli Rim, Yunon mutafakkirlari insonning tabiiy ravishda paydo bo'lganligi haqida mulohazalari
7. Qadimgi davrning ilg'or fikrli Hind va Xitoy mutafakkirlari insonning tabiiy ravishda paydo bo'lganligi haqida mulohazalari
8. J. B. Lamark, Karl Linney, Tomas Geksli va boshqalar insonning biologik jihatidan maymunlarga yaqinligi, kelib chiqishi va uning tabiatda tutgan o'rni haqida ilg'or fikrlar.
9. J. B. Lamark insonning biologik jihatidan maymunlarga yaqinligi, kelib chiqishi va uning tabiatda tutgan o'rni haqida ilg'or fikrlari.
10. Karl Linney insonning biologik jihatidan maymunlarga yaqinligi, kelib chiqishi va uning tabiatda tutgan o'rni haqida ilg'or fikrlar.
11. Tomas Geksli insonning biologik jihatidan maymunlarga yaqinligi, kelib chiqishi va uning tabiatda tutgan o'rni haqida ilg'or fikrlar
12. Mashhur ingliz olimi, tabiatshunosi Charliz Darvinning xizmatlari.
13. Ch. Darvin o'zining «Tabiiy tanlanish yo'li bilan turlaming paydo bo'lishi (1863) asari haqida.
14. Ch. Darvin o'zining «Odamning paydo bo'lishi va jinsiy tanlanish» asari haqida.
15. Lekin Darvinning ulug' xizmati
16. Driopiteklar 27 million yillar ilgari miotsen davrida.
17. Ramapitek miotsenning oxiri, plotsenning boshlarida ya'ni 13-16 million yil muqaddam yashagan.
18. Inson evolyutsiyasi bosqichlari
19. Avstrolopitek dastlab 1924- yili R. Dart tomonidan kashf etilishi.
20. So'ngi vaqtda olib borilgan qidiruv ishlari natijasida 400 dan ortiq avstrolopitek maymunlarining suyak qoldiqlarining topilishi.
21. Avstrolopiteklarning Tanzaniyaning Olduvay darajasidan topib o'rganilishi.
22. Avstrolopiteklarning Keniyaning Turkona (Rudolf) ko'li atrofidagi Kanepoy, Kooba-Fora, Lotegam, Ileretdan topib o'rganilishi.
23. Avstrolopiteklarning Efioipiyaning janubidagi Omo daryosi vodiysidan topib o'rganilishi.
24. Sharqiy Afrika avstrolopiteklarining sanasi kaliy-argon usuli bilan aniqlanishi.
25. Sharqi-Janubiy va Janubiy Osiyodan ham avstrolopitekka yaqin bo'lgan mavjudotlarning suyak qoldiqlari topilishi.
26. Avstrolopitek miya qutisining o'rtacha hajmi
27. Bundan 30-40 yillar muqaddam Indoneziyaning Yava orolidan topilgan eng qadimgi maymunsimon odam pitekantrop haqida
28. Qadimgi maymunsimon odam hayvonlar dunyosidan ajralib chiqa boshlagani haqida
29. «Xomo xabilis» - «ishbilarmon odam»
30. Keniya va Efiopiyada olib borilgan qazish ishlari haqida
31. Tanzaniyaning shimolida Eyasi ko'lidan 36 km. shimoliy-sharqda joylashgan Olduvay darasi haqida
32. Keniyalik ingliz olimi Luis Likining qizg'in arxeologik va poleontologik qazish ishlari haqida
33. Zinjantroplar haqida
34. Prezinjantroplar haqida

35. 1890-189 -yillarda Golland vrachi Y. Dyubua tomonidan Indoneziyaning Yava orolidagi Solo daryosi bo‘yidagi tadqiqotlari.
36. Ilk insonlarning tabiatdagi o’rni qanday bo‘lgan?
37. Inson evolyutsiyasi bosqichlarini sanab o‘ting.
38. Yangi topilgan arxeologik topilmalarning inson evolyutsiyasi haqidagi bilimlarning o’zgarishiga olib keladimi?
39. Birinchi avstrolopiteklar qayerdan topilgan?
40. Olduvay darasidan qaysi inson vakili topilgan?
41. Xomo xabilisning ma’nosi nima?
42. Sinantrop - Xitoy odami haqida
43. Shved geologi G. Anderson Pekindan 45- 50 km janubiy-g‘arbdagi Chjoukoutyan degan joyida kuzatish ishlari olib borishi
44. Yerning paydo bo‘lishi tarixi
45. Yerda birinchi hayot izlari haqida
46. Abiogeny gipoteza haqida
47. XX asr boshida Charlz Uolkott topgan stromatolitlar
48. Kaynozoy erasidagi tektonik harakatlar
49. Yarimmaymunlar deb ataluvchi primatlarning sodda guruhlari lemuralar
50. Birinchi primatlarning yer yuzida vujudga kelishi
51. Bugungi kunga kelib primatlarning fandadagi turlari
52. Evolyuciyaning hozirgi kundagi modeli
53. Yerda hayot davomiyligining asosiy bo‘g‘ini hisoblanadigan turlar haqida
54. Olim J.B. Lamark inson biologik jihatdan maymunlarga yaqinligi, kelib chiqishi va uning tabiatda tutgan o’rni haqida ilg’or fikrlari
55. Olim Karl Linney insonning biologik jihatdan maymunlarga yaqinligi, kelib chiqishi va uning tabiatda tutgan o’rni haqida ilg’or fikrlari
56. Primatlar
57. Antropoidlar
58. Parapiteklar
59. Propliopiteklar
60. Aziziddin Nosafiy «Zubdat ul haqoyiq — haqiqatlar qaymog‘i» nomli risolasi
61. Antic dunyoda yaratilgan odam tabiiy ravishda paydo bo‘lganligi haqidagi g’oyalari
62. Anaksimandr odam paydo bo’lishi haqida
63. Geksli va Gekkellar evolyutsion ta’limot haqida
64. Yer shari qachon shakllangan?
65. Yerda hayot qachon paydo bo’lgan?
66. Qaysi olimlar evolyutsion ta’limot bilan shug’ullanganlar?
67. Primatlar qachon paydo bo’lgan?
68. Primatlar bilan inson ajdodlari evolyutsion chizig‘i qachon ajralgan?
69. Odamning maymundan farqi bormi?
70. Avstrolopiteklarning vujudga kelishi
71. Eng qadimgi avstrolopitek qoldiqlari Chad Respublikasi Toros-Menalla joyidan topilganligi haqida
72. Avstralopiteklarning yashagan davrlari
73. Ilk avstrolopiteklar
74. Rivojlangan avstrolopiteklar
75. Yirik avstrolopiteklar
76. Australopithecus afarensis (Afarlik avstrolopitek)
77. Avstrolopiteklar va ularning turmush tarzi.
78. Avstrolopiteklar to’g’risidagi yangi antropogenez nazariyalar.
79. Ilk avstrolopiteklarning turmush tarzi.
80. Birinchi avstrolopitek qayerdan topilgan?

81. Reymon Dart topgan avstrolopitek qanday nomlanadi?
82. Saxelantrop Chadenis qayerdan topilgan?
83. Saxelantrop Chadenis yashagan davr.
84. Rivojlangan avstrolopiteklar bu
85. Yirik avstrolopiteklar turlari.
86. Homo Habilisning turmush tarzi va mehnat faoliyati
87. Eng qadimgi odamlar migratsiyalari
88. Homo habilis so‘zining ma’nosi?
89. Homo habilis qaysi yillarda yashagan?
90. Homo habilisning miya hajmi qancha bo‘lgan?
91. Homo habilisning vazni necha kg ni tashkil qilgan?
92. Homo habilisning bo‘yi necha metr bo‘lgan
93. Neandertallarning vujudga kelishi
94. Neandertallarning turmush tarzi
95. Neandertallarning mehnat faoliyati
96. Homo sapiens sapiensning vujudga kelishi
97. Homo neanderthalensis yashagan hududlarni ko’rsating.
98. Teshiktosh g‘oridan qaysi gominidning qoldiqlari topilgan?
99. Homo sapiens qachon va qayerda vujudga keldi?
100. Homo sapiens va neandertallar o’rtasida farq bormi?
101. Homo sapiens vatani qayer?
102. Homo sapiensga oid topilmalar qayerlardan topilgan?
103. Irqlarning vujudga kelishi
104. Dastlabki urug’chilik jamoasining ishlab chiqarish kuchlari
105. Ilk urug’ jamoa haqida umumiy tushuncha.
106. Ishlab chiqaruvchi kuchlar deganda nimani tushunasiz?
107. Ishlab chiqaruvchi kuchlaming rivojlana borishi nimani anglatadi.
108. Ona urug’i va undagi ijtimoiy-oilaviy munosabatlar?
109. Old tarix fanining predmeti va boshqa fanlar bilan aloqasi
110. Old tarixning o‘ziga xos xususiyati va uning ahamiyati
111. Ibtidoiy tarix nima’ni o‘rganadi?
112. Old tarix tadqiqot uslublari haqida gapirib bering.
113. Old tarix bilan aloqador tushuncha va atamalar haqida.
114. Old tarixning boshqa fanlar bilan aloqadorligi.
115. Old tarix tadqiqot usullari.
116. Tarixiy davrlar haqida ma’lumot bering?
117. Ilk davr odamlari haqida qaysi tadqiqotlami bilasiz?
118. Old tarixni o‘rganishda g‘arb tadqiqotchilarining o‘rni haqida gapirib bering?
119. Old tarixning tabiiy fanlar bilan aloqasi haqida nima bilasiz?
120. Old tarix bosqichining ahamiyatli jihatlari haqida ma’lumot bering?
121. Davrlashtirish turlari
122. Mezozoy davri
123. Kaynozoy davri
124. To‘rtlamchi davr
125. Davrlashtirish va sanalarni aniqlash usullari
126. Nanoarxeolog A.E. Duglas tomonidan fanga kiritilgan yangilik
127. Insoniyat ilk tarixining davr va sanalami aniqlashda qaysi usullar aniq maium ot bera oladi?
128. Antrologik topilmalar yoshini aniqlashda qaysi usullardan foydalanish maqsadga muvofiq?
129. Geologik davrlashtirish haqida m aium ot bering.
130. Arxeologik davrlashtirish haqida m aium ot bering.
131. Tarixiy davrlashtirish haqida maiumot bering.
132. Old tarix bosqichlarini izohlang.

133. Gesiodning davrlashtirishga qo’shgan hissasi.
134. Davrlashtirish va sanalarni aniqlashda Lukretsiy Karning xizmati.
135. Germaniya va Fransiyada old tarix fani.
136. Skandinaviya mamlakatlarida old tarix fani.
137. Old tarix manbashunosligi Ilmiy manbalari va ularning turlari
138. Qadimgi tilshunoslik old tarixni qayta tiklashning muhim manbai sifatida
139. Old tarixni o‘rganishda arxeologiyaning o‘mi.
140. Arxeologik madaniyat haqida m aium ot bering.
141. Ibtidoiy jamoa tarixining manbashunosligi haqida umumiy m aium ot bering.
142. Etnografiya va etnologiya old tarixning muhim ilmiy manbalari sifatida.
143. Tarixiy antropologiya old tarixning ilmiy manbalari sifatidagi ahamiyati haqida gapiring.
144. To‘rtlamchi davr geologiyasi, paleogeografiya, paleozologiya, paleobotanika ashyolarining ilmiy manba sifatidagi ahamiyati haqida to‘xtaling.
145. PaleoklimatoIogiyaning ilmiy manba sifatidagi ahamiyati.
146. Tilshunoslik, og‘zaki ijodiyoti, toponimika ilmiy manba sifatida.
147. Fizika, kimyo, informatika va statistik malumotlar ilmiy manba sifatida.
148. Yozma manbalar old tarixni organishning asosiy ilmiy manbalari sifatida.
149. Paleogeografiya
150. Paleozologiya
151. Paleobotanika
152. Tarixnavislik haqida umumiy maiumot.
153. Qadimgi xalqlaming qo‘shni xalqlar haqidagi tasawurlari.
154. Yunon, Rim, Old Osiyo, Xitoy va boshqa mualliflarning ibtidoiy jamoa davri kishilari haqidagi qarashilari.
155. O’rta asrlardagi etnografik kuzatishlar.
156. XIX asming ikkinchi yarmida ibtidoiy jamoa tarixining fan sifatida vujudga kelishi.
157. XX asrda arxeologiya, paleoantropologiya, antropologiya fanlarining yanada rivojlanib ravnaq topishi.
158. Yunon, Rim, Old Osiyo, Xitoy va boshqa mualliflarning asarlari old tarixni o’rganishda qanday ilmiy maiumotlar bera oladi?
159. O’rta asrlardagi etnografik kuzatishlar va Buyuk Geografik kashfiyotlar haqida malumotlar bering?
160. Ibtidoiy jamiyat tarixi haqidagi fanning vujudga kelishi va qadimgi davrda ibtidoiy davr haqidagi tushunchalar.
161. Antik davr mualliflarining ibtidoiy davr haqidagi qarashlari.
162. O’rta asrlarda etnologik kuzatuvlar.
163. Buyuk geografik kashfiyotlar davri va ibtidoiy xalqlar haqidagi bilimlaming kengayishi.
164. Ibtidoiy jamiyatlar haqidagi aniq maiumotlaming to‘palanishi va ularning XIX asrda umumlashtirilishi.
165. XX asrda ibtidoiy arxeologiya va paleoantropologiyaning rivoj lanishi.
166. XX asrda ibtidoiy o‘tmishni tarixiy-etnogik qayta tiklash ishlarining taraqqiy etishi.
167. Dastlabki odamlar jamoasi (to‘da)ning xususiyatlarini sanab bering.
168. Ilk ovchi va termachi jamoalar turmush tarziga o‘xshash hayot kechiruvchi bugungi kundagi mavjud qabila va elatlar haqida nimalarni bilasiz?
169. Ilk jamoatchilikning rivojlanishi va jinsiy munosabatlar.
170. Til va nutqning shakllanishi.
171. Ilk g’oyaviy tasavvurlarning paydo bo‘lish omillari.
172. Ilk urug’ jamoa haqida umumiy tushuncha.
173. Ishlab chiqaruvchi kuchlar deganda nimani tushunasiz?
174. Ishlab chiqaruvchi kuchlaming rivojlana borishi nimani anglatadi.
175. Ona urugi vaundagi ijtimoiy-oilaviy munosabatlar?
176. Urug’ jamoasining vujudga kelish shart-sharoitlari.

177. Ishlab chiqaruvchi kuchlarning rivojlanishi otnillari.
178. Urug‘da otaning roli oshib borish sabablari haqida maiumot bering.
179. Ota urugi xususiyatlari va xo‘jalik.
180. Ota urugi moddiy madaniyati haqida maiumot bering.
181. Ota urug‘i ijtimoiy-iqtisodiy munosabatlari.
182. Patriarxat urugi jamoasining oila-nikoh munosabatlari?
183. Ibtidoiy oila turlari.
184. Nikohning ilk turlari.
185. Nikoh va oila shakllarining paydo bo‘lish sabablari
186. Madaniyat tushunchasi.
187. Foydali bilimlaming o‘sishi.
188. Ibtidoiy san’at.
189. Ibtidoiy din shakllari: totemizm, fetishizm, animizm, shamanizm va magiya.
190. Ilk davlatlaming vujudga kelish shart-sharoitlari.
191. Harbiy demokratiya bosqichi.
192. Xususiy mulk haqida.
193. Dastlabki siviliztsiyalar qayerlarda vujudga kelgan?
194. Ibtidoiy jamoa tuzumining shakllanish bosqichlari qay tariqa rivojlandi?
195. Qabilalar ittifoqi va davlatchilik ko‘rmishlarimng yuzaga kelish shart-sharoitlari nimalarda namoyon bo'ladi?
196. Odamning paydo bo`lishi va uning rivojlanishi bosqichlari.
197. Odamning eng dastlabki vatani haqida.
198. Odamning paydo bo`lishidagi poligenizm va monogenizm nazariyalari.
199. Qadimgi odamlarning-poleantroplarning biologik xususiyatlari va mehnat faoliyati.
200. Odamning paydo bo`lishi to`g`risidagi nazariyalarning xilma -xiligi.

Fan o’qituvchisi: **ass. M.E.Tolibaev**

“Arxeologiya” kafedrasi mudiri: **doc. J.Xakimniyazov**